

*Український незалежний центр
політичних досліджень*

*РІЧНИЙ
ЗВІТ
2014*

USAID

ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНА

*Цей звіт став можливим завдяки
підтримці Американського народу
через Агентство США з міжнародного
розвитку (USAID).*

*УНЦПД несе повну відповідальність
за зміст, який може не відображати
поглядів USAID або Уряду
Сполучених Штатів Америки.*

ЗМІСТ

Хто ми.....	4
Напрямки діяльності.....	5
Здобутки 2014 року.....	6
• Підтримка публічної політичної комунікації, відкритості політичних партій, оцінка політичних ризиків	9
• Розвиток процедур представницької та прямої демократії	11
• Розвиток правового середовища для діяльності громадянського суспільства	13
• Громадянська освіта і консультації для громадських об'єднань	15
• Культура діалогу, соціокультурна політика, превенція конфліктів у громадах	17
• Права національних меншин і корінних народів, розробка та адвокатування політики.....	19
• Права людини в Криму, аналіз процесів	21
• Адвокатування практик протидії дискримінації.....	23
• Підтримка процесів європейської інтеграції	25
Громадська активність	26
Коаліції, партнерства	27
Найважливіші проекти УНЦПД у 2014 році.....	29
Бюджет 2014.....	30
Розвиток спроможності	31

Український незалежний центр політичних досліджень (УНЦПД) – це неурядова позапартійна організація, «мозковий центр», який впливає на державну політику в її демократичному вимірі. Центр засновано 1991 року.

Місія УНЦПД – сприяти незворотності демократичних перетворень.

Наша діяльність спрямована на просування цінностей і процедур демократії в поле публічної політики та управління, адже саме цей шлях робить державу прозорою і підзвітною, а населення об'єднує в громадянське суспільство.

Ми працюємо для того, щоб в Україні були гарантовані права людини, політичне середовище було конкурентним, відбувалися чесні, вільні вибори, система державної влади була збалансованою, а місцеве самоврядування – дієвим. Громадяни повинні мати умови для впливу на формування державних і місцевих рішень та контролю за діями влади як персонально, так і через мережі спроможних громадських і політичних організацій.

НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ

- Підтримка публічної політичної комунікації, відкритості політичних партій, оцінка політичних ризиків
- Розвиток процедур представницької і прямої демократії
- Розвиток правового середовища для діяльності громадянського суспільства
- Громадянська освіта і консультації для громадських об'єднань
- Культура діалогу, соціокультурна політика, превенція конфліктів у громадах
- Права національних меншин і корінних народів, розробка та адвокатування політики
- Права людини в Криму, аналіз процесів
- Адвокатування практик протидії дискримінації
- Підтримка процесів європейської інтеграції

ЗДОБУТКИ 2014 РОКУ

products in 2013

Distribution marketing participation in the securities market.

Reta

SEARCH

SCANNING

TYU divis

FRT division

COMPLETE

Distribution of the securities market key players

OIL AND GAS

75

TYU division		FRT division	
GHT	354	550	264
TYU	378	158	115

Підтримка публічної політичної комунікації, відкритості політичних партій, оцінка політичних ризиків

Одним із найважливіших завдань України є її інтеграція та кооперація з провідними демократичними державами світу. Партнерами України для планування своїх дій важливо розуміти потенційний розвиток подій в Україні. УНЦПД, зважуючи фактори, що справляють свій вплив на розвиток подій в Україні, здійснює оцінку політичних ризиків та укладає прогнозне бачення утримання чи зміни факторів. Документ з оцінки політичних ризиків готується у співпраці із залученими експертами, виходить двічі на рік та використовується усіма групами в Україні й за кордоном, зацікавленими у наявності додаткових джерел для розуміння політичної ситуації в Україні, – банками, бізнес-групами, громадськими середовищами, структурами влади.

У рік двох позачергових виборів, що стали наслідком Євромайдану, здійснено оцінку політичних позицій кандидатів

у президенти України та політичних партій на парламентських виборах. Матеріали, що допомагають зрозуміти підходи та наміри кандидатів, викладені у традиційних вісниках УНЦПД «Твій вибір».

Інституціоналізація політичних партій та їх зміцнення важать для того, щоб вони могли нести політичну відповідальність. Одним із факторів такої інституціоналізації є стабільна фінансова підтримка та дотримання правил, що забезпечують прозорість фінансування партій. У 2014 році підготовлено матеріали щодо принципів фінансування політичних партій з боку держави у країнах, що мають різний специфічний досвід такого фінансування і сусідять з Україною, – у Польщі та Німеччині. Дані дослідження лягли в основу подальшого процесу розвитку законодавства у сфері регулювання діяльності політичних партій в Україні.

Розвиток процедур представницької та прямої демократії

УНЦПД виступив одним із ініціаторів коаліції громадських організацій «За чесний референдум», метою якої стало проведення публічної просвітницької кампанії щодо ризиків ухваленого у 2012 році законодавства у сфері референдумів. Найпотужніші громадські організації України, що об'єдналися у мережу, провели роз'яснення у засобах масової інформації щодо ймовірних наслідків застосування недемократичних положень законодавства у сфері референдумів. Разом зі спеціалістами Інституту виборчого права, Центру політико-правових реформ, Інтерньюз-Україна, Міжнародної фундації виборчих систем за сприяння юридичної фірми Lexfor у співпраці з Міністерством юстиції України експерти

УНЦПД розробили нову редакцію закону «Про всеукраїнський референдум» та займалися просуванням ідеї щодо розгляду цього проекту у парламенті України.

У 2014 році експерти УНЦПД активно долучилися до створення експертної групи в рамках «Реанімаційного пакету реформ» з реформування виборчого законодавства, спільно з експертами профільних громадських організацій підтримували потужну інформаційну кампанію із необхідності забезпечення відкритого та інклюзивного виборчого процесу, який мав би включати запровадження відкритих списків у процесі голосування, організовували та брали участь у публічних заходах для поширення цієї ідеї.

Розвиток правового середовища для діяльності громадянського суспільства

У 2014 році експерти УНЦПД зосередили свою увагу на моніторингу виконання позитивних законодавчих новацій у процедурах реєстрації громадських і благодійних організацій.

УНЦПД спільно з партнерами розробив і адвокатував зміни до закону «Про волонтерську діяльність». Спільними зусиллями був підготовлений законопроект №1408, який зареєстрували 15 народних депутатів. Серед досягнень законопроекту: скасування бюрократичної процедури реєстрації волонтерських організацій, зменшення віку волонтерів, право на індивідуальне волон-

терство, ліквідація фінансово обтяжливого страхування та обов'язкових договорів.

Наші експерти проадвокатували включення до Плану дій з реалізації в Україні ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» (затверджений розпорядженням КМУ від 26 листопада 2014 р. № 1176-р) запровадження: 1) нового закону про публічні консультації з громадськістю; 2) права благодійних організацій на підтримку за рахунок бюджетних коштів; 3) набуття статусу неприбутковості разом із реєстрацією юридичної особи за принципом «єдиного вікна».

Громадянська освіта і консультації для громадських об'єднань

Школа громадської дії

Навесні 2014 Україна отримала зріст громадської активності. Розуміючи потреби цієї аудиторії, УНЦПД провів Школу громадської дії для 285 осіб з таких областей: Херсонська, Кіровоградська, Дніпропетровська, Чернігівська, Харківська, а також Закарпатська, Львівська, Рівненська.

Школа допомогла новим активістам отримати знання з таких тем:

- як впливати на рішення міської ради,
- як створити громадську організацію,
- як провести мирне зібрання,
- як отримати доступ до публічної інформації,
- як контролювати чесність державних закупівель,
- як впливати на формування місцевого бюджету.

Гаряча лінія

3 липня 2014 року в УНЦПД працює «ГАРЯЧА ЛІНІЯ» щодо реєстрації громадських і благодійних організацій. Тел. № (044) 227-

5420. Громадські активісти з усієї країни отримують приклади документів і консультації щодо реєстрації організації або змін до статуту організації.

Інформаційні буклети

Експерти УНЦПД приділили значну увагу питанням правової просвіти громадян і розвитку місцевої демократії. Було підготовлено і розповсюджено 8 інформаційних буклетів про правові процедури впливу на рішення місцевої влади:

«Як провести громадські слухання»

«Як провести громадську експертизу діяльності місцевої ради»

«Як подати проект рішення до міської ради шляхом місцевої ініціативи»

«Як отримати інформацію від органів влади»

«Місцевий референдум в Україні»

«Твій вплив на місцеву владу: нові можливості»

«Як провести загальні збори членів територіальної громади»

«Як повинні проводитись консультації з громадськістю»

Культура діалогу, соціокультурна політика, превенція конфліктів у громадах

УНЦПД є партнером CMI (Crisis Management Initiative – Martti Ahtisaari Centre) у реалізації діалогових ініціатив стосовно політичного врегулювання конфлікту в окремих регіонах Донецької та Луганської областей у 2014 році. У рамках ініціативи проводяться регулярні зустрічі та консультації з експертами, політиками щодо врегулювання ситуації, пошуку шляхів та сценаріїв припинення конфлікту, досліджується різний світовий досвід врегулювання, <http://goo.gl/KLWt81>

У рамках ініціативи – проведення семінарів для парламентаріїв, представників АП для ознайомлення з різними практиками та політичними заходами врегулювання конфліктів, пошуку політичних механізмів відповідного процесу.

Експерти УНЦПД широко співпрацюють з різними діалоговими ініціативами та проектами громадських організацій з питань аналізу та попередження конфліктів. Так, підтримується стала співпраця з ГО «Молодіжна альтернатива», яка займається просвітою у молодіжному середовищі з питань демократичних процедур та готує інтернів для Верховної Ради України й інших органів влади, <http://goo.gl/iNBWqH>

Експерти УНЦПД проводили тренінги з питань конфліктної превенції, адвокатування громадських ініціатив як шляху попередження конфліктів у громаді з фахівцями Інституту з міжнародного співробітництва Німецької асоціації народних університетів (DVV International) <http://goo.gl/Op1Clk>

Права національних меншин і корінних народів, розробка та адвокатування політики

Експерти УНЦПД увійшли до складу Ради міжнаціональної злагоди при Кабінеті Міністрів України, коли було запроваджено посаду Урядового уповноваженого з питань етнонаціональної політики.

УНЦПД співпрацює з офісом Верховного Комісара ОБСЄ у справах національних меншин у рамках реалізації моніторингових ініціатив стосовно забезпечення прав національних меншин.

Представники УНЦПД є членами Експертної Ради при Комітеті з питань прав людини,

національних меншин і міжнаціональних відносин. Ми брали участь у підготовці проекту Національної стратегії у сфері прав людини на виконання Указу Президента України від 15 жовтня 2014 року № 811/2014, у контексті визначення новітніх викликів, пов'язаних із забезпеченням прав людини на тимчасово окупованих та неконтрольованих територіях.

Фахівці УНЦПД брали участь у розробці проекту Закону України «Про статус корінних народів в Україні».

Права людини в Криму, аналіз процесів

У 2014 році УНЦПД зосередив діяльність на моніторингу, аналізі ситуації навколо окупованого та анексованого Російською Федерацією Криму.

Було підготовлено правові коментарі для жителів анексованого Криму за темами: громадянство, документи, перетин кордону, соціальні виплати, фінансові операції і т.д. Питання підібрано на підставі типових проблем, що піднімалися в інтерв'ю з жителями Криму.

Експертами програми підтримки демократичних процесів УНЦПД було підготовлено перший в Україні публічний інформаційно-моніторинговий звіт з проблем освіти, прав національних меншин «Анексована» освіта в тимчасово окупованому Криму» (<http://goo.gl/eg35wc>), у якому міститься узагальнений опис ситуації, що склалася в Криму після анексії півострова у сфері освіти українською та кримськотатарською мовами.

Адвокатування практик протидії дискримінації

Співробітники УНЦПД входять до складу коаліції з протидії дискримінації (<http://goo.gl/FGmYe1>), метою якої є просування ідеї рівності у суспільстві, формування правових та інституційних інструментів і механізмів забезпечення рівності. У 2014 році експерти УНЦПД долучилися до формування інформаційної кампанії стосовно просу-

вання в суспільстві рівності. Зокрема було проведено дослідження, які допомогли актуалізувати різні стереотипи, що існують у суспільстві щодо вразливих груп.

У 2014 році в рамках діяльності коаліції було підготовлено низку заяв стосовно дискримінаційних проявів в Криму з боку російських окупантів.

Підтримка процесів європейської інтеграції

У 2014 році УНЦПД взяв участь у формуванні Української частини Платформи громадянського суспільства Україна-ЄС, що створюється у відповідності до Угоди про асоціацію. Експерти УНЦПД долучилися до координування Робочої групи «Права людини, гендерна рівність та недискримінація»: в рамках діяльності підготовлено моніторин-

говий звіт, який дозволяє оцінити реалізацію угоди в сферах забезпечення прав меншин, недискримінації, гендерної рівності.

УНЦПД входить до складу засновників Офісу зв'язку українських аналітичних центрів у Брюсселі, бере участь у заходах Офісу та налагоджує співпрацю з партнерами із Європи.

ГРОМАДСЬКА АКТИВНІСТЬ

Від моменту свого створення УНЦПД є невід'ємною частиною громадянського суспільства та обстоює активну позицію під час поворотних моментів української історії.

Наші зусилля завжди спрямовувались на активізацію та підтримку громадянської дії.

Безпосередньо у 2014 р. співробітники УНЦПД, у ході Революції Гідності, долучались до виступів суспільства проти корупції, зловживання владою та придушення політичних прав українців.

Ми брали участь у масових мітингах, а також долучались до організації культурних і просвітницьких заходів Євромайдану, зокрема до запуску діяльності Відкритого університету Майдану.

КОАЛІЦІЇ, ПАРТНЕРСТВА

Діяльність УНЦПД здійснюється на основі надійного партнерства із впливовими організаціями громадянського суспільства та їх мережами:

*Коаліція «За чесний референдум»,
Платформа «Децентралізація»,
СМІ (Crisis Management Initiative – Martti Ahtisaari Centre),
Офіс зв'язку українських аналітичних центрів у Брюсселі,
Громадянська мережа ОПОРА,
Інститут політичної освіти,
ICAP «Єднання»,
Київський міжнародний інститут соціології,
Лабораторія законодавчих ініціатив,
Молодіжна альтернатива,
Творчий центр ТЦК,
Українська гельсінська спілка з прав людини,
Український форум благодійників,
Фонд «Демократичні ініціативи ім. І. Кучеріва»,
Центр UA,
Центр громадської адвокатури,
Центр політико-правових реформ.*

У 2014 році УНЦПД був серед ініціаторів нової експертної ініціативи «Регіональний пакет реформ», яка виникла у середовищі активістів Євромайдану. УНЦПД працював у групах: децентралізація, європейська інтеграція, реформування виборчого законодавства.

НАЙВАЖЛИВІШІ ПРОЕКТИ УНЦПД у 2014 році

У 2014 році УНЦПД став прямим реципієнтом Агентства США з міжнародного розвитку (USAID), розпочавши новий системний 5-річний проект національного рівня «Громадяни в дії». Проект спрямований на вдосконалення правового середовища діяльності організацій громадянського суспільства і підвищення спроможності цих організацій застосовувати такі законодавчі новації. Ми глибоко вдячні за підтримку у наступних напрямках:

- діалог між місцевими органами влади, громадянським суспільством та ЗМІ – Council of Europe (CE),
- сприяння громадянського суспільства в просуванні програми реформ – Private Agencies Collaborating Together, Inc (PACT),
- захист та інформування: дефіцит соціальних та політичних прав громадян України в Криму – United Nations Development Programme (UNDP),
- дотримання прав меншин в освітньому середовищі Криму: моніторинг, інформування та реагування – United Nations Development Programme (UNDP),
- управління міжетнічними взаєминами в Криму. VI фаза, OSCE High Commissioner on National Minorities (OSCE HCNM),
- аналітичний супровід Реанімаційного пакету реформ, International Renaissance Foundation (IRF),
- перспективи демократичного розвитку України напередодні і після президентських виборів у березні 2015 року, National Endowment for Democracy (NED),
- удосконалення правової бази для громадянського суспільства в Україні, Private Agencies Collaborating Together, Inc (PACT),
- захист свободи зібрань в Україні через створення сприятливого правового середовища і розширення прав і можливостей громадських активістів, Rule of Law (Embassy of Kingdom of Netherlands).

БЮДЖЕТ 2014

У 2014 році УНЦПД вдалось залучити 5 580 835 грн. для реалізації статутних завдань.

Ми щиро вдячні за підтримку наших ініціатив міжнародним партнерам:

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

building
local
promise.

**National Endowment
for Democracy**

Supporting freedom around the world

*Empowered lives.
Resilient nations.*

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Kingdom of the Netherlands

РОЗВИТОК СПРОМОЖНОСТІ

У 2014 році УНЦПД зробив низку важливих кроків для інституційного розвитку з метою забезпечення високих стандартів належного врядування, а також прозорості та підзвітності менеджменту організації.

Основними здобутками у напрямку організаційного розвитку стали:

- Запровадження стандартів належного врядування (Good Governance)
- Удосконалення систем внутрішнього контролю та запровадження міжнародних стандартів фінансового менеджменту
- Активізація внутрішньої програми навчання і розвитку персоналу організації

У результаті здійснених змін УНЦПД вийшов на якісно новий рівень організації діяльності. Центр спроможний забезпечити ефективну реалізацію системних багаторічних проектів національного рівня.

Однією з найважливіших подій року стало створення Правління УНЦПД, яке виконує наглядові функції.

Ми пишаємось, що управляти нашою організацією погодились такі знані та шановані діячі громадського та бізнес-середовища, як:

Микола Рябчук, голова правління УНЦПД, український журналіст, публіцист, поет, прозаїк, перекладач, колумніст. Віце-президент Українського центру міжнародного ПЕН-клубу.

Михайло Весельський, член правління УНЦПД, бізнесмен, управлінець, засновник і голова ради директорів компанії Evrotek.

Гульнара Бекірова, член правління УНЦПД, історик, кандидат політичних наук, заступник голови Спеціальної комісії Курултая з вивчення геноциду кримськотатарського народу.

Наталя Полякова, член правління УНЦПД, бізнесмен, управлінець, директор ООО «РЕНОМЕ-СМАРТ».

Наталя Борджеллі, член правління УНЦПД, віце-президент Міжнародного центру некомерційного права (ICNL), США, м. Вашингтон.

**Український незалежний центр
політичних досліджень**

www.ucipr.org

Телефон/факс: (380-44) 278-2825

Телефон: (380-44) 599-4251, 592-9823

executive@ucipr.org.ua